

Nr 218

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1963/64, i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

DRIFTBUDGETEN**Åttonde huvudtiteln**

1:o) **Privatskolor: Bidrag till vissa privatskolor.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 190 (bilaga 5, punkt 1, s. 37—39 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 18 oktober 1963) föreslagit riksdagen, att särskilt statsbidrag för budgetåret 1963/64 må utgå till Stockholms samgymnasium och Göteborgs högre samskola i enlighet med vad departementschefen förordat.

Av statsrådsprotokollet framgår bl. a. följande.

För privatskolorna har tillkomsten av kostnader för ATP-avgifter inneburit en press på skolornas ekonomi. En av skolöverstyrelsen gjord utredning visar, att flertalet privatskolor går med förlust och att dessa förluster under senare år har ökat. Som en följd härav har för vissa skolor likviditets svårigheter uppkommit. Det är emellertid att förvänta att det statliga bidraget till ATP och socialförsäkringsavgifter från och med budgetåret 1963/64 kommer att förbättra de privata skolornas ekonomiska situation.

Beträffande två privatskolor, Stockholms samgymnasium och Göteborgs högre samskola, vilka båda drives i aktiebolags form, föreligger nu det läget att de enligt aktiebolagslagens bestämmelser måste träda i likvidation, därest icke bidrag till täckande av uppkomna förluster kan erhållas. Det uppkomna läget för de ifrågakvarande skolorna åskådliggöres av följande uppställning grundad på skolornas preliminära bokslut avseende räkenskapsåret 1962/63.

	Stockholms samgymna- sium	Göteborgs högre samskola
Balanserad förlust	22 956: 99	12 621: 41
Årets förlust (1962/63)	<u>59 930: 76</u>	<u>15 306: 99</u>
Summa förlust	82 887: 75	27 928: 40
Avgår disponibla fonder och 2/3 av aktie- kapitalet	<u>40 640: —</u>	<u>15 746: 70</u>
Återstående förlust	42 247: 75	12 181: 70

Av ingivna handlingar inhämtas att styrelserna för de båda skolorna avser att vidtaga åtgärder för skolaktiebolagens trädande i likvidation, vilket skulle vara liktydigt med skolverksamhetens upphörande.

Departementschefen har framhållit följande.

Privatskolorna fyller alltså en komplementär funktion inom skolväsendet. Med hänsyn härtill anser jag att staten bör träda in och medverka för att lösa den akuta likviditetsfrågan för de här särskilt nämnda skolorna. Jag förordar därför att särskilda bidrag utgår till täckande av de förluster, som i det föregående redovisats, dvs. för Stockholms samgymnasium 42 248 kr. och för Göteborgs högre samskola 12 182 kr. Detta bidrag bör belasta det för budgetåret 1963/64 anvisade förslagsanslaget till bidrag till vissa privatskolor. Någon särskild uppräknig av det nu med 15 280 000 kr. uppförda anslaget synes inte erforderlig.

Utskottet. Vad departementschefen under nu ifrågakvarande punkt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

2:o) **Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor.** Under denna punkt (punkt 2, s. 39 och 40) har redovisats bl. a. följande.

I det arbetsmarknadspolitiska program, som redovisades av arbetsmarknadsstyrelsen i april 1963, bedömdes sysselsättningen inom byggnads- och anläggningsverksamheten tryggad för återstoden av år 1963 och in på 1964 i södra och mellersta Sverige. Däremot ansågs utsikterna för den kommande vinterperioden otillfredsställande i Norrland. Även om arbetsmarknadsläget i Värmlands och Kopparbergs län vid detta tillfälle företedde en gynnsammare bild än i de egentliga norrlandslänen, förelåg inom dessa län också särskilda arbetsmarknadsproblem till följd av den snabba rationaliseringen inom jord- och skogsbruk. För att den arbetskraft, som härigenom friställes, snabbt skall kunna beredas annan sysselsättning framstod det som särskilt viktigt att skapa nya utbildningsmöjligheter. En snabb utbyggnad av yrkesutbildningsresurser i dessa län bedömde arbetsmarknadsstyrelsen därför som synnerligen angelägen från arbetsmarknadssynpunkt.

Med hänsyn till dels angelägenheten av att öka investeringsverksamheten i norra Sverige, dels behovet av att ge yrkesutbildningen i Norrlandslänen ökade resurser har inom ecklesiastikdepartementet i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen, skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning en genomgång skett av ärenden rörande dels yrkesskolbyggnader, dels byggnader för det allmänna skolväsendet och folkhögskoleväsendet i de förut nämnda delarna av landet. Resultatet av gjorda överväganden har för det *allmänna skolväsendets* del blivit, att vissa erforderliga åtgärder i sysselsättningsutjämnande syfte torde kunna ske inom den i anslutning till propositionen 1963: 66 fastställda investeringsramen för allmänna skolbyggnader.

Vad däremot beträffar *byggnadsarbeten vid yrkesskolor och folkhögskolor* framkom, att vissa byggnadsföretag var lämpliga att igångsätta under hösten 1963 och bedrivs vintern 1963/64 i sysselsättningsstödande syfte dock utan att möjlighet förelåg att rymma dessa inom redan beslutade ramar. För yrkesskolväsendets del har uttagits tre olika byggnadsföretag av den angivna karaktären. De ifrågavarande byggnadsföretagen har givetvis även från skolväsendets synpunkt en hög angelägenhetsgrad.

Den för dessa företag erforderliga extra investeringsramen för yrkesskolbyggnader uppgår till i avrundat tal 10 200 000 kr. Genom beslut den 11 och 25 juli 1963 har Kungl. Maj:t medgivit statsbidrag för ifrågavarande byggnadsföretag till ett sammanlagt belopp av 3 670 000 kr. Huvuddelen av detta belopp eller 2 670 000 kr. kan beräknas bli taget i anspråk innevarande budgetår och förslagsanslaget Bidrag till byggnadsarbeten m. m. vid yrkesskolor torde komma att belastas med nämnda belopp utöver det som beräknats i riksstaten. Återstående belopp, 1 000 000 kr., bör inräknas i det för nästa budgetår erforderliga anslagsbeloppet.

Departementschefen har framhållit, att de i det föregående, av arbetsmarknadsläget betingade dispositionerna, för yrkesskolväsendets del icke föranleder något äskande av medel på tilläggsstat men lämpligen ansetts böra i detta sammanhang redovisas för riksdagen.

Utskottet. Vad departementschefen under nu ifrågavarande punkt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

3:o) **Bidrag till byggnadsarbeten vid folkhögskolor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 40), vilket avser uppförande å tilläggsstat I till riksstaten för innevarande budgetår av ett anslag av 2 150 000 kr. för i rubriken angivet ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till byggnadsarbeten vid folkskolor* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 150 000 kr.

4:o) **Inredning och utrustning av nya lokaler vid universitet, högskolor m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 41—44) föreslagit riksdagen att godkänna vad departementschefen förorddat beträffande vissa kostnader för inredning och utrustning vid universiteten i Stockholm och Umeå.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 5 juni 1963 ställdes till utrustningsnämndens för universitet och högskolor förfogande — utöver vad som tidigare disponerades av nämnden — 14 339 500 kr. att disponeras för ändamål upptagna i en inrednings- och utrustningsplan för universitet, högskolor m. m. I denna plan har för de olika utrustningsföretagen angivits av riksdagen godkända kostnadsramar. Dessa ramar är antingen definitiva ramar, dvs. avser hela kostnaden för ifrågavarande företag, eller delramar t. o. m. budgetåret 1963/64, vilket innebär att slutlig kostnadsberäkning av företaget i fråga ej varit möjlig att genomföra och att ytterligare kostnader i regel torde vara att förvänta.

Med anledning av föreliggande förslag från utrustningsnämnden förordar departementschefen godkännande av följande nya kostnadsramar, nämligen

Universitetet i Stockholm

<i>Utökade lokaler för zoologi</i>	Kr.
zoologi och zoofysiologi	300 000

Vissa lokaler i kv. Kungsstenen

a) allmän utrustning	150 000
b) undervisningsutrustning m. m., geografi	125 000

Nya lokaler för kvartärgeologi

kvartärgeologi	150 000
----------------------	---------

Universitetet i Umeå

Undervisningspaviljonger

a) allmän utrustning	640 000
b) undervisningsutrustning m. m.	860 000

Summa 2 225 000

Ramarna för allmän utrustning av vissa lokaler i kvarteret Kungsstenen och kvartärgeologi föreslås som delramar. Övriga ramar avser hela kostnaden för ifrågavarande företag.

Departementschefen framhåller, att vid avvägningen av kostnadsramen för undervisningsutrustning m. m. för undervisningspaviljongerna vid universitetet i Umeå kostnader inte beräknats för inköp av litteratur. Frågan om medelsberäkning för detta ändamål torde få prövas i annat sammanhang.

Med hänsyn till att någon detaljgranskning av utrustningsförslagen ej kunnat utföras av nämnden bör — som nämnden själv framhållit — kostnadsramarna endast utnyttjas i den utsträckning som under utrustningsarbetets gång befinnes nödvändigt. Varje möjlighet till besparing bör tagas till vara under det fortsatta arbetet med nu nämnda företag.

I likhet med nämnden finner departementschefen, att finansieringen av företagen bör ske på så sätt, att nämnden medgives att anlita för nämnden tillgängliga medel för att under budgetåret 1963/64 bestrida uppkommande kostnader för inredning och utrustning intill högst de belopp, som angivits som ram för vederbörande företag.

Utskottet. Vad departementschefen under nu ifrågavarande punkt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer, att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anfört.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

5:0) **Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 45—49) föreslagit riksdagen att till detta ändamål å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 855 000 kr.

I de under förevarande punkt redovisade finansierings- och investeringsplanerna (s. 49), vilka departementschefen föreslagit skola godkännas, upptages de för budgetåret 1963/64 erforderliga medlen för nybyggnader för institutioner för anatomi och histologi samt försörjningsåtgärder vid universitetet i Umeå till 4 020 000 kr. Av finansieringsplanen framgår vidare, att för budgetåret 1963/64 erfordras ytterligare 855 000 kr.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt och har icke något att erinra mot finansierings- och investeringsplanerna för här ifrågavarande byggnadsarbeten.

Utskottet hemställer förty,

att riksdagen må till *Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå* å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 855 000 kr.

Stockholm den 6 december 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÄNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Per Jacobsson, Söderberg, Mårtensson, Källqvist, fröken Ljungberg, herrar Per Petersson och Eric Carlsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Staxäng, Petterson i Degerfors, Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Blidfors, Almgren, fröken Elmén, herrar Nilsson i Göingegården, fru Lewén-Eliasson, fröken Olsson, herrar Larsson i Hedenäset, Andersson i Knäred, Löfroth och Berg.